

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-08-

Nr. 4.5-82-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. GEGUŽĖS 20 D. NUTARIMO NR. 618 „DĖL DIDMENINĖS IR MAŽMENINĖS PREKYBOS ALKOHOLIO PRODUKTAIS LICENCIJAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir, įvertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, išdėstytas 2022 m. rugpjūčio 8 d. išvadoje „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 618 „Dėl didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (TAP-22-1416; TAIS NR. 21-26155(2))“, ir Ekonomikos politikos grupės pastabas, išdėstytas 2022 m. rugpjūčio 11 d. pažymoje Nr. NV-2269 „Dėl Vyriausybės 2004 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 618 „Dėl didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo (TAP-22-1416) (TAIS 21-26155(2))“, pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 618 „Dėl Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (TAIS Nr. 21-26155) pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – nustatyti naują išduotos licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais papildymo atvejį, kai keičiamas pardavimo būdas, t. y. įteisinti galimybę papildyti licenciją, kai licencijos turėtojas nori pakeisti ir (ar) papildyti alkoholinių gėrimų pardavimo būdą.

Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 618 „Dėl Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 13.7 papunktyje be kitų licencijoje nurodomų veiklos sąlygų ir reikalavimų yra išskirti šie mažmeninės alkoholio prekybos būdai: vartoti vietoje ar (ir) išsinešti. Parduodant alkoholį šiais būdais (vartoti vietoje; išsinešti; vartoti vietoje ir išsinešti) yra nustatomos skirtingos alkoholio prekybos sąlygos ir taikomas skirtingas jo pardavimo laikas, taip pat licencijos turėtojo veiklos forma (tik prekyba; tik viešasis maitinimas ir kt.). Pavyzdžiui, maisto prekių parduotuvėms, vykdančioms mažmeninę alkoholio prekybą, nurodomas tik vienas būdas – išsinešti, nes jiems teisės aktai nesuteikia teisės teikti alkoholio pilstymo ir vartojimo vietoje paslaugų, o viešojo maitinimo įstaigų licencijoje gali būti nurodomi abu pardavimo būdai – vartoti vietoje ir parduoti alkoholį išsinešimui (Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 1 punktas; 4 dalies 1 punktas). Kiekvienam prekybos būdai yra nustatytas skirtingas alkoholio prekybos laikas, pavyzdžiui, viešojo maitinimo įstaigose pilstomas alkoholis gali būti vartojamas tik vietoje, bet negalioja draudimas jį pilstyti ir po 20 val. (Alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 4 dalis).

Šiuo metu, pagal galiojantį reglamentavimą, viešojo maitinimo veiklą vykdančios ūkio subjektai, teikdami paraišką gauti licenciją, gali pasirinkti abu pardavimo būdus arba vieną iš jų. Tuo atveju, kai licencija pagal ūkio subjekto pasirinkimą išduota prekiauti vienu iš pardavimo būdų

(pvz., vartoti vietoje), tačiau norima prekybą vykdyti dar ir kitu būdu – išsinešti, subjektas turi įsigyti naują licenciją, kuri suteiktų teisę prekiauti abiem pardavimo būdais. Nėra sudaryta galimybė turimą licenciją papildyti kitu prekybos būdu. Tai sukelia tiesiogines finansines išlaidas ūkio subjektui, nes už naujos licencijos išdavimą mokama valstybės nustatyta 490 Eur rinkliava. Tuo tarpu už licencijos papildymą mokama 112 Eur.

Siekiant sumažinti administracinę naštą ūkio subjektams, atsisakoma tam tikrais atvejais licencijų turėtojų pareigos kreiptis dėl išduotų licencijų patikslinimo ir (ar) papildymo, kai savivaldybės sprendimu, priimamo savivaldybės atitinkamų institucijų iniciatyva ar nekilnojamojo turto savininko prašymu, keičiamas prekybos vietos adresas (gatvės pavadinimas, pastato numeris), taip pat kai keičiasi licencijos turėtojo rekvizitai, be to, atsisakoma pareigos licencijose verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais privalomai nurodyti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką, nes jis reglamentuotas Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 11 ir 13 punktuose. Taip pat tikslinama Alkoholio kontrolės įstatymo 18⁶ straipsnio 3 dalies nuostatos įgyvendinimo procedūra.

Atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjektai prekybą alkoholiniais gėrimais vykdytų tomis pačiomis sąlygomis toje pačioje prekybos vietoje, Nutarimo projektu siūloma įtvirtinti, kad pirmiau nurodytu atveju licenciją būtų galima papildyti nauju pardavimo būdu, o už papildymą būtų sumokama mažesnė rinkliava ir nereikėtų įsigyti naujos licencijos, bet būtų patikslinta jau turima licencija.

Be to, Nutarimo projektas yra tikslinamas, atsižvelgus į Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento pastebėjimą, kad Taisyklių 28 punkto, nustatančio licencijos papildymo atvejus, reikalavimai neatitinka Alkoholio kontrolės įstatymo 18¹ straipsnio 1 dalies 6 punkto reikalavimų. Pagal minėtą Alkoholio kontrolės įstatymo straipsnį asmuo, siekiantis gauti licenciją, privalo būti registruotas maisto tvarkymo subjektas (nesvarbu, ar vykdomos veiklos patalpose – sandėlyje, ar buveinės patalpose, jeigu prekių nesandėliuoja), nors Taisyklių 28 punkte nustatyta, kad licencija gali būti papildyta sandėlio adresu tik tuo atveju, jeigu įmonė yra registruota kaip maisto tvarkymo subjektas, vykdomas veiklą šiame sandėlyje. Taigi, siekiant teisės aktų nuostatų vientisumo ir suderinamumo, Nutarimo projekte siūloma tikslinti Taisyklių 28 punktą – atsisakyti reikalavimo, kad įmonė, norinti papildyti licenciją sandėlio adresu, būtų registruota kaip maisto tvarkymo subjektas konkrečiame sandėlyje.

Nutarimo projektas tikslinamas, įvertinus gautus Lietuvos prekybos įmonių asociacijos (toliau – LPĮA) pasiūlymus dėl savivaldybių atitinkamų institucijų priimamų sprendimų keisti gatvių pavadinimus ar pastato, patalpos, buto ar žemės sklypo numerį ir dėl to kylančios pareigos licencijų turėtojams kreiptis į savivaldybės dėl turimų licencijų patikslinimo. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 27 punktu, savivaldybės turi teisę suteikti adresus žemės sklypams, kuriuose pagal jų naudojimo paskirtį (būdą) ar teritorijų planavimo dokumentus leidžiama pastatų statyba, pastatams, butams ir kitoms patalpoms, suteikti pavadinimus gatvėms, savivaldybės teritorijose esantiems pastatams, statiniams ir kitiems objektams (toliau – Nekilnojamojo turto objektai), šiuos adresus ir pavadinimus keičia ar panaikina Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Šios teisės gali būti įgyvendinamos savivaldybės iniciatyva arba nekilnojamojo turto (žemės sklypo ir / pastato) savininko prašymu. Savivaldybės atitinkama institucija, prieš priimdama sprendimą apie Nekilnojamojo turto objektams adresų, pavadinimų suteikimą, keitimą ar panaikinimą savivaldybės interneto svetainėje ir skelbimų lentose (ten, kur jos oficialiai įrengtos), turi šią informaciją paskelbti. Taip pat papildomai gali informuoti gyventojus ir kitais būdais¹.

Viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis naujovių ir atvirumo principais. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip geriau spręsti problemas, iškylančias vykdomam viešajam administravimui, taip

¹ VRM 2011 01 25 įsakymas Nr. 1V-57 "Dėl Numerių pastatams, patalpoms, butams ir žemės sklypams, kuriuose pagal jų naudojimo paskirtį (būdą) ar teritorijų planavimo dokumentus leidžiama pastatų statyba, suteikimo, keitimo ir apskaitos tvarkos aprašo ir Pavadinimų gatvėms, pastatams, statiniams ir kitiems objektams suteikimo, keitimo ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo patvirtinimo"

pat nuolat tobulinti savo veiklą taikydamos pažangiausius metodus, modelius, technologijas, priemones ar gerosios patirties pavyzdžius (LR Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 7 punktą). Nurodytas principas siejasi su administracinės naštos mažinimo priemonėmis, kurias turi taikyti viešojo administravimo subjektai, t. y. proceso supaprastinimu vykdant teisės aktuose nustatytus informacinius įpareigojimus; institucijų keitimosi turimais duomenimis ir informacija; informacinių technologijų ir elektroninių paslaugų plėtojimu (LR Administracinės naštos mažinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2-4 punktai).

Duomenys apie licencijas, rūšis, jų turėtojus, veiklos adresus yra kaupiami Licencijų informacinėje sistemoje (toliau – LIS), kurios uždavinys – centralizuotai atlikti licencijų duomenų tvarkymą elektroniniu būdu². LIS kaupiami duomenys yra gaunami iš Lietuvos Respublikos gyventojų registro, Juridinių asmenų registro (juridinio asmens kodas, pavadinimas, teisinė forma, teisinis statusas, buveinės adresas), Lietuvos Respublikos adresų registro (gyvenamosios vietovės pavadinimas; gatvės pavadinimas, namo gatvėje ar gyvenamojoje vietovėje numeris, korpuso numeris (jeigu suteiktas), patalpų pastate ar korpuse numeris). Taigi tuo atveju, jeigu juridinio asmens rekvizitai ir kiti duomenys pasikeičia Juridinių asmenų registre ar Lietuvos Respublikos adresų registre, duomenys automatiškai pasikeičia ir LIS.

Pažymėtina, kad savivaldybės sprendimas dėl adreso keitimo pagal galiojančią teisinį reguliavimą sukuria prievolę licencijos turėtojui kreiptis į licenciją išdavusią instituciją dėl licencijoje nurodytos veiklos vykdymo vietos adreso patikslinimo. Manytina, kad nurodyta prievolė kreiptis dėl licencijos patikslinimo sukuria perteklinę administracinę naštą ūkio subjektams, todėl tikslinga numatyti, kad tais atvejais, kai pasikeitus licencijos veiklos adresui, tarp valstybės informacinių sistemų ir registrų duomenis automatiškai pasikeičia, licencija netikslinama. Taip pat licencija netikslinama, kai keičiasi licencijos turėtojo rekvizitai ir tarp valstybės informacinių sistemų ir registrų duomenis automatiškai. Tuo atveju, jeigu pasikeičia licencijoje nurodytas veiklos adresas/ai ir valstybės informacinių sistemų ir registrų duomenis automatiškai neatsinaujina, licencijos turėtojas per 20 darbo dienų nuo savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimo priėmimo dienos turi pranešti apie tai licenciją išdavusiai institucijai.

Atsižvelgiant į kitą LPĮA gautą pasiūlymą – atsisakyti reikalavimo visais atvejais nurodyti alkoholinių gėrimų pardavimo laiką licencijoje verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, nes bendrasis leidžiamas prekybos alkoholiniais gėrimais laikas yra reglamentuotas Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 3 d. 11 ir 13 punktuose – Nutarimo projektu tikslinamas Taisyklių 13.5 papunktis – nustatoma, kad laikas privalomai nurodomas, kai savivaldybės taryba, vadovaudamasi Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 9 dalimi, apriboja prekybos alkoholiniais gėrimais vietai prekybos alkoholiniais gėrimais laiką, kai šis laikas apribotas, vadovaujantis Alkoholio kontrolės įstatymo 18¹ straipsnio 4 dalies 5 punktu, atsižvelgus į daugiabučio gyvenamojo namo gyvenamosios paskirties patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sprendimą, arba kai trumpesnio laiko pageidauja licencijos prašytojas. Šio pasiūlymo tikslas yra atsisakyti perteklinės informacijos nurodymo licencijoje, kai pasikeitus Alkoholio kontrolės įstatyme nurodytam leidžiamam alkoholinių gėrimų prekybos laikui, tikslinama išduota licencija – nurodomas naujas leidžiamas pardavimo laikas.

Taisyklių 31 punktą yra tikslinamas, siekiant suderinti Taisyklių 31 punktą su Alkoholio kontrolės įstatymo 18-6 straipsnio 3 dalies nuostata, nurodant, kad licencijos turėtojas (o ne savivaldybė savo iniciatyva) turi kreiptis dėl licencijos patikslinimo, kai savivaldybės sprendimu yra apribojamas prekybos alkoholiniais gėrimais laikas.

Atsižvelgiant į tai, kad numatomi pakeitimai labai supaprastins ūkio subjektams licencijų patikslinimo sąlygas ir pagerins verslo aplinką, siūloma, kad Nutarimo projektas įsigaliotų jo priėmimo dieną.

I. Sprendžiamos problemos	- Perteklinis reikalavimas ūkio subjektui įsigyti naują licenciją kitam prekybos būdui dėl toje pačioje vietoje ir tomis pačiomis sąlygomis vykdomos
---------------------------	--

² Licencijų informacinės sistemos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo ir Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“

	<p>mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais veiklos. Už naujos licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimą ūkio subjektai moka nustatytą 490 Eur dydžio rinkliavą, o už licencijos patikslinimą mokama mažesnė rinkliava – 112 Eur.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nesuderinta Taisyklių 28 punkto nuostata su Alkoholio kontrolės įstatymo 18¹ straipsnio 1 dalies 6 punkto reikalavimais. - Perteklinis įpareigojimas tikslinti licenciją, kai dėl savivaldybių atitinkamų institucijų priimamų sprendimų, priimamų savivaldybės atitinkamų institucijų iniciatyva ar nekilnojamojo turto savininko prašymu, keisti gatvių pavadinimus ar pastato, patalpos, buto ar žemės sklypo numerį pakeičiamas licencijoje nurodytas adresas ir duomenys tarp valstybės informacinių sistemų ir registrų pasikeičia automatiškai. - Perteklinis reikalavimas nurodyti bendrą prekybos alkoholiniais gėrimais laiką mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais licencijoje. Šis laikas reglamentuotas Alkoholio kontrolės įstatyme. - Nesuderinta Taisyklių 31 punkto nuostata su Alkoholio kontrolės įstatymo 18⁶ straipsnio 3 dalies reikalavimais.
II. Siūlomos priemonės	<ul style="list-style-type: none"> - Įtvirtinamas naujas licencijos papildymo atvejis, kai keičiasi mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais prekybos būdas. - Atsisakoma reikalavimo, kad įmonė, norinti papildyti licenciją sandėlio adresu, būtų registruota kaip maisto tvarkymo subjektas konkrečiame sandėlyje. - Atsisakoma reikalavimo visais atvejais tikslinti licenciją pasikeitus licencijoje nurodomiems gatvių pavadinimams ar pastato, patalpos, buto ar žemės sklypo numeriams. Jeigu tarp valstybės informacinių sistemų ir registrų automatiškai pasikeičia licencijoje nurodyti duomenys (licencijos turėtojo rekvizitai, licencijoje nurodyti veiklos adresai) licencijos tikslinti ar papildyti nereikia. - Atsisakoma reikalavimo visais atvejais nurodyti alkoholinių gėrimų pardavimo laiką – nustatoma, kad laikas privalomai nurodomas, kai savivaldybės taryba, vadovaudamasi Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 9 dalimi, apriboja prekybos alkoholiniais gėrimais vietai prekybos alkoholiniais gėrimais laiką, kai šis laikas apribotas, vadovaujantis Alkoholio kontrolės įstatymo 18¹ straipsnio 4 dalies 5 punktu, atsižvelgus į daugiabučio gyvenamojo namo gyvenamosios paskirties patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sprendimą, arba kai trumpesnio laiko pageidauja licencijos prašytojas. Sumažinama administracinė našta ūkio subjektams, nes nereikės tikslinti turimų licencijų, jei pasikeis alkoholinių gėrimų pardavimo laikas, reglamentuotas Alkoholio kontrolės įstatyme. - Nustatoma procedūra, kaip licencijos turėtojas (o ne savivaldybės iniciatyva) turi kreiptis dėl licencijos patikslinimo, kai savivaldybės sprendimu yra apribojamas prekybos alkoholiniais gėrimais laikas.
III. Priemonių kaštai	Nutarimo projekte siūlomoms nuostatomis įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Verslo aplinkos gerinimas, finansinių išlaidų ir administracinės naštos ūkio subjektams ir licencijas išduodančioms institucijoms mažinimas, perteklinių nuostatų atsisakymas. Suderintos, be prieštaravimų tarpusavyje, dėl to aiškesnės teisės aktų nuostatos.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijai, Lietuvos kavinių ir barų asociacijai, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai. Atsižvelgus į Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijos pateiktą pastabą, Nutarimo projektas buvo derinamas su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.

Pastabas Nutarimo projektui pateikė Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Teisingumo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos prekybos įmonių asociacija.

Siekiant suderinti pateiktas pastabas ir pasiūlymus 2022 m. gegužės 26 d. įvyko tarpinstitucinis pasitarimas, kuriame dalyvavo institucijos, pateikusios Nutarimo projektui išvadas, ir valstybės įmonė Registrų centras. Po pasitarimo Nutarimo projektas buvo patikslintas ir derinamas darbo tvarka su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, Teisingumo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos prekybos įmonių asociacija, Vidaus reikalų ministerija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Vilniaus miesto savivaldybės administracija ir Šiaulių rajono savivaldybės administracija, bei valstybės įmone Registrų centras. Patikslintas Nutarimo projektas yra suderintas be pastabų. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba sutinka su derinimo pažymyje pateiktas nesutikimo argumentais dėl jų pateiktos pastabos.

Vadovaujantis Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 „Dėl Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos patvirtinimo“, 5 punktu, Nutarimo projektu galimai sukeliama administracinės naštos pokyčio kiekybinis vertinimas neatliekamas. Atlikus preliminarų vertinimą, nustatyta, kad įvykdyti informacinį įpareigojimą, susijusį su licencijos patikslinimu dėl naujo prekybos būdo ar rekvizitų patikslinimu, ūkio subjektui trunka mažiau nei 2 valandas per metus ir jis taikomas mažiau nei 20 ūkio subjektų (ūkio subjektai dėl keičiamo alkoholio pardavimo būdo nesikreipė, o dėl adreso pakeitimo buvo tik keli atvejai per metus), taigi informacinių įpareigojimų sukeliama administracinės naštos pokytis laikomas nereikšmingu ir tolesnis vertinimas ir apskaičiavimas neatliekamas.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Verslo aplinkos departamento (direktorius – Tomas Urban, tel. 8 605 73 442, el. p. tomas.urban@eimin.lt) Verslo politikos skyriaus (vedėja – Inga Burlėgienė, tel. 8 645 58 539, inga.burlegiene@eimin.lt) patarėja Irena Mickevičiūtė, tel. 8 659 49321, el. p. irena.mickeviciute@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.

Irena Mickevičiūtė, tel. 8 659 49321, el. p. irena.mickeviciute@eimin.lt